

האשה נקנית פרק ראשון קידושין

כא.

עין משפט נר מצוה

ר"א א מ"י פ"ב מהל'
מ"ט הלכה ב:
ר"ב ב מ"י שם פ"א
הלכה י:
ר"ג ג מ"י שם פ"ק יב
הלכה ב:
ר"ד ד מ"י שם פ"ק יא
הלכה י:
ר"ה ה מ"י פ"ק ב מהל'
עבדים הל' ז:

מוסף רש"י

בתי הצרים. כמרגומו
פליחא עיריות פמויות
מ"ן חומה (ויקרא כב
לא) וכי יש לך
אדם בישראל שאין לו
גואל. אם אין לו בן או
בת או אח יש לו קרוב עד
יעקב אבינו הקרוב קרוב
יורש (ב"ק קט"ו). קשיא.
אלא לא מיתוסב (סנהדרין
ק"ב). מי שאינו בגאול
באלה. נמכר לישראל לא
כמיב ביה גאולת קרובים,
דלא נפקא לן מוהפדה אלא
גאולת עמיה (ע"ר סו).

מוסף תוספות

א. דהיינו דן אותו ק"ו
דברייא דהיינו אומר נמי
בבתי ערי חומה שאינו
לזה וגואל וגואל לחצאין
הדוח ילפינן גאולתו
משדה אחוזה. מוס'
הכ"ש. ב. גמ' קרקע
מקרקע ניהא ליה למילף.
מוס' הכ"ש ועי' מהרש"א.

הך דרייתא דקאמר דאינו לזה וגואל לחצאין מיירי אם לא נכתב
אם גאל יגאל^א דה"ג קאמר לעיל שיכול וי"ל דמשמע ליה כל שיטת
הברייתא אף לפי האמת לומר דכתיב נמי אם גאל יגאל דאי לא הכי
אמאי נקט כל שיטה זו שאינה קיימת הוה מצי למינקט ק"ו מע"ע מה

ע"ע שיפה כמו שיואל ציבול אפ"ה
אינו לזה וגואל וגואל לחצאין כדפסמוך
מקדיש שדורע כמו (ע) אם הגיע ויזל
אינה נגאלת ומתחלקת לכהנים אינו
ד"ן שאין לזה וגואל וגואל לחצאין ועל
ק"ו זה ליכא למיפדך מידי אלא
פשיטא דהאי יוכיח מיירי אף לפי
האמת בטר דכתב אם גאל יגאל וא"ת
מ"מ אמאי לא נקט האי ק"ו מע"ע
כיון דליכא למיפדך מידי עלייה וי"ל
דשדה משדה עדיפא ליה למילף:
משום דאיכא צמימ ע"ע הנמכר
לעובד כוכבים יוכיח.
וא"ת ולמה לי ומלא כדי גאולתו דכתיב
בשדה אחוזה למימר שאינו גואל
לחצאין מיפוק ליה בק"ו מע"ע ומה
ע"ע הנמכר לעובד כוכבים שיפה
כחו ליגאל מיד ואפ"ה אינו לזה וגואל
וגואל לחצאין כדפסמוך מוכר שדה
אחוזה שדורע כמו ליגאל מיד דכתיב

בית בבתי ערי חומה יוכיח (ו) וחזר הדין לא
ראי זה כראי (ז) זה הצד השווה שבהן שנגאלין
ואין לזה וגואל וגואל לחצאין אף אני אביא
מקדיש שנגאל ואין לזה וגואל וגואל לחצאין
א"ל מר זוטרא בריה דרב מרי דרבינא איכא
למיפדך מה להצד השווה שבהן שכן הורע
כחם ליגאל בשנה שניה תאמר במקדיש
שיפה כמו ליגאל בשנה שניה א"ל רבינא
משום דאיכא למימר עבד עברי הנמכר
לעובד כוכבים יוכיח שיפה כמו ליגאל בשנה
שניה ואין לזה וגואל וגואל לחצאין בעא
מיניה רב הונא בר חיננא מרב ששת
המוכר בית בבתי ערי חומה נגאל לקרובים
או אין נגאל לקרובים גאולתו משדה
אחוזה גמר מה שדה אחוזה אינה נגאלת
לחצאין ונגאלת לקרובים אף האי נמי אין
נגאל לחצאין ונגאל לקרובים או דילמא כי
כתיבא גאולה בחצאין הוא דכתיב בקרובים
לא כתיב א"ל יאינו נגאל איתיביה בכל
גאולה תתנו לרבות בתים ועבד עברי מאי
לאו בתי ערי חומה לא בתי חצרים בתי
חצרים בהדיא כתיב בהו² על שדה הארץ
יחשב ההוא לקובעו חובה ואליבא דרבי
אליעזר דתנאי³ וגואל את ממכר אחיו רשות
אתה אומר רשות או אינו אלא חובה ת"ל
⁴ ואיש כי לא יהיה לו גואל (ו) וכי יש אדם
בישראל שאין לו גואלים אלא זה שיש לו
ואינו רוצה ליקח שהרשות בידו דברי רבי
יהושע ר"א אומר וגואל את ממכר אחיו חובה
אתה אומר חובה או אינו אלא רשות ת"ל
בכל גאולה תתנו הכתוב קבעו חובה אמרי

ל"ה רבנן לרב אשי ואמרי לה רבינא לרב אשי בשלמא למ"ד לרבות
בתי ערי חומה היינו דכתיב בכל אלא למ"ד לרבות בתי חצרים מאי בכל
קשיא איתיביה אביי (ז) מה ת"ל יגאלנו יגאלנו ג' פעמים לרבות כל
הגאולות שנגאלות כסדר הזה מאי לאו בתי ערי חומה ועבד עברי לא בתי
חצרים ושדה אחוזה בתי חצרים ושדה אחוזה בהדיא (ח) כתיב על שדה הארץ
יחשב כדאמר רב נתמן בר יצחק (ט) לקרוב קרוב קודם ה"ג לקרוב קרוב קודם
היבא איתמר דר"ג בר יצחק אהא דאיבעיא להו עבד עברי הנמכר לישראל
נגאל לקרובים או אינו נגאל לקרובים אליבא דרבי לא תבעי לך דאמר
⁶ מי שאינו נגאל באלה נגאל בשש אלמא לא מיפדך כי תיבעי לך אליבא
דרבנן מאי ילפינן שכיר שכיר ולא דרשי יגאלנו או דילמא יגאלנו לזה ולא
לאחר⁷ ת"ש בכל גאולה תתנו לרבות בתים ועבד עברי מאי לאו בתי ערי חומה
ועבד עברי הנמכר לישראל (י) לא עבד עברי הנמכר לעובד כוכבים עבד עברי
הנמכר לעובד כוכבים בהדיא כתיב ביה (יא) או דודו או בן דודו יגאלנו
ההוא

הא רבנן. ללא יהבי טעמא לקרא ואמרי דהורע כמו נחלא מילתא
הורע נמי במילתא אחרייתא בר מהיכא דגלי ביה קרא ובצמתי ערי
חומה גמרינן גאולה גאולה משדה אחוזה והא דקא חמינא דבית
בעיר חומה לזה וגואל כו' לר"ש קאמינא דיהיב טעמא לקרא: **סני**
חא. (ט) המוכר בית בעיר חומה לזה
וגואל כו': **איכא למיפדך.** ביה מתנייתין
דלכרעה קרא למקדיש שילוח יגאל
משום דהא אחי ליה מדינא של מוכר
בית בעיר חומה שאין לזה וגואל:
מה למוכר בית בעיר חומה שכן
הורע כמו לגאול לעולם. משנה
ראשונה ואיך: **סאמר במקדיש שיפה**
כחו לגאול לעולם. לעולמו של יובל אם
לא מוכר הגובר דאין מתחלקת
לכהנים עד היובל: **מוכר שדה אחוזה**
יוכיח כו' לעולם. עד היובל וציובל חזר'
בלא פדיון: **אף אני אביא מקדיש.**
לפיכך הורכך אם גאל יגאל לומר
שלוה וגואל: **בשנה שניה.** דמוכר

שדה אחוזה אין המוכר יכול לגאול
עד שתבוא שנה שלשית ומוכר בית
בעיר חומה אינו גואל אלא בראשונה
נמלא שאין זה זה גואל צנשיה:
עבד עברי וכו'. כדאמר לעיל (דף כ:)
ונגאל כולו ולא לחצו ואין לזה וגואל
דהא או השיגה כתיב (ויקרא כה): **נגאל**
בקרובים. על כרחו של לוקח
כדאשכחן בשדה אחוזה (סס) ובלא
גואלו הקרוב אליו וגו': **אף האי נמי**
אין נגאל לחצאין. לרבנן פכצעי
ליה דאמרי לעיל אין נגאל לחצאין
ונימא נמי דלהכי גמר דנגאל בקרובים:
או דילמא כי כסיב. גאולתו בשדה
אחוזה למעט חצאין הוא דכתיב
שנאמר (סס) ומלא כדי גאולתו כדי
כולו ולא כדי חצו הילכך כי חזר כתב
ג'ש לממכר (ט) אחרת מילתא הוא דכתיב
ולא למיגמר גאולת קרובים דלאו לגבי
גאולתו כתיבי: **ככל גאולה פסנו.**
ובכל ארץ אחתהם גאולה תתנו לארץ
קרא יתירה הוא ולא פירש למאי אתא:
לרבות כסים ועבד עברי. שיהו נגאלין
לקרובים: **כפי החצרים.** עיריות שאין
מוקפות חומה מימות יהושע: **על שדה**
הארץ יחשב. הרי ען כשדה אחוזה:
לקובעו יחשב. על הקרובים: **וי יש לך**
אדם בישראל. מנוטלי חלק בארץ שאין
לו גואליו מורע יעקב בעוד אחד מכל
ישראל קיים הוא קרוב לו: **אלא יש**
לו. גואליו אכל אין הגואל רוצה ליקח
וליימדך הכתוב שהרשות ביד הקרוב:
חובה. והאי כי לא יהיה לו גואל דריש
בשאי אפשר ביד הראוי לירשו ליגאל
ואין הגאולה מוטלת אלא על הקרוב
מן הכל: **מאי ככל.** נכתוב גאולה
תתנו לארץ: **מה ס"ל.** בעבד עברי
הנמכר לעובד כוכבים: **לרבות כל**
הגאולות. העומדות ליגאל שיהא נגאל
כסדר הזה. קס"ד שיהו נגאלין לקרובים
בלא ללמדנו: **ועבד עברי.** הנמכר לישראל
דלא כתיב ביה גאולת קרובים: **לקרוב**
קרוב קודם. דגבי שדה אחוזה כתי' ובלא
גואלו הקרוב אליו ולא פ"י הקרוב קרוב
קודם כי הכא דפריש דודו כרישא ואם
אין לו דוד בן דודו ואי לאו משאר בשרו:
מי שאינו נגאל באלה נגאל בשש.
אלמא ס"ל דאין נגאל בקרובים:
יגאלנו. כתיב כנמכר לעובד כוכבים
גבי קרובים ומשמע מיעוטא:
ההוא

(א) לקמן ס: וסס נאמן,
(ב) עירין לא. א. א. א. א. א.
נוסף: תאמר בהקדש שיפה
כחו ליגאל מיד. (ד) לעיל
ה: (לקמן עה). כרית
לה. יצמות עו. מיר מ.
ב"מ ד. פ: פנהדין
סו. וצמס ה. י. י. י. י. י.
חולין ק"ד. וי"ק ו. (פסח)
פסח ד: מנחות ו. ס: א.
(ט) נכתי' טספ: ולא ראי
זה כדאי וזה. (ו) נכתי':
גאולתו. (ז) מ"כ פירש
כבר פ"ק ד. (ח) ב"ק קט.
פנהדין ס: (ט) פסיקתא
פירש כבר מ"כ פירש
כבר פ"ק ד. (י) נכתי'
נוסף: ב"מ. (יא) ב"ק י:
(ט) לעיל טו: (ט) לעיל
שם, ע"ש. (ט) נכתי':
נמכר. (ט) נ"ל אהא.
(כ"ט) (ט) נכתי' שסס.
(ט) נכתי' א"י.

תורה אור השלם

- ובכל ארץ אחתהם
גאולה תתנו לארץ:
ויקרא כה כד
- ובתי חצרים אשר
אין להם חמה קיביל על
שדה הארץ יחשב גאולה
תתנה לו ויביל יבא:
ויקרא כה לא
- כי ימורק אחיו וקבר
מאחזתו ובלא גאול הקרוב
אליו ונגאל את ממכר
אחיו: ויקרא כה כה
- ואיש כי לא יתנה לו
גאל והשיגה ידו וקמצא
כדי גאולתו:
ויקרא כה כו
- או דודו או בן דודו
יגאלנו או משאר בשרו
ממשפחתו יגאלנו או
השיגה ידו ונגאל:
ויקרא כה מט